

Na podlagi Statuta Kinološke zveze Slovenije (v nadaljevanju: KZS) in Pravilnika o strokovnem delu Kinološke zveze Slovenije (v nadaljevanju PSD KZS) je delni zbor sodnikov za prinašalce dne 21.03.2016 sprejel:

PRAVILNIK ZA VZREJO PRINAŠALCEV

I. NAMEN

Pravilnik za vzrejo prinašalcev (v nadaljevanju pravilnik) velja za vzrejo vseh pasem prinašalcev na območju Republike Slovenije. V skupino prinašalcev spadajo: Labradorec (Labrador Retriever), Zlati prinašalec (Golden Retriever), Gladkodlaki prinašalec (Flat-Coated Retriever), Kodrasti prinašalec (Curly Coated Retriever), Prinašalec zaliva Chesapeake (Chesapeake Bay Retriever), Novoškotski prinašalec (Nova Scotia Duck Tolling Retriever).

Pravilnik povzema in dopolnjuje določila Pravilnika o strokovnem delu KZS - II. Vzreja pasemskih psov in vzrejni pregledi. V primerih, ki jih ta pravilnik ne obravnava, veljajo določila Pravilnika o strokovnem delu KZS, veljavni akti Mednarodne kinološke zveze (v nadaljevanju F.C.I.) in Zakon o zaščiti živali R. Slovenije ter s PSD KZS.

Cilj vzreje psov so funkcionalno zdravi psi z zgradbo telesa ter temperamentom, ki sta tipični za pasmo. Osnovna naloga Državne vzrejne komisije za prinašalce (DVKP) je ohranjanje značilnosti posameznih pasem, skrb za zdravje psov ter izobraževanje sodnikov, lastnikov psov/psic ter zainteresirane javnosti.

DVKP lahko na dan vzrejnega pregleda za tiste pse, ki nimajo opravljene delovne preizkušnje, organizira poleg telesnega ocenjevanja tudi vzrejno preizkušnjo.

II. VZREJA

1. člen

Cilj vzrejnega pravilnika

Osnovni cilj tega pravilnika je vzreja psov, ki se po svojem značaju in zunanosti skladajo z določili standardov FCI za posamezno pasmo in trendi razvoja pasem v matičnih državah. Pravilnik določa okvirje vzreje z namenom ohranjanja tipičnih lastnosti posameznih pasem in minimalne zdravstvene pogoje, čeprav s tem še vedno ni zagotovljena popolna izključitev pojavljanja odstopanj od želenih zdravstvenih parametrov.

2. člen

Dolžnosti vzreditelja

Vzreditelj vzreja neprofitno. Prizadevati si mora za vzrejo zdravih, temperamentnih in neagresivnih psov z izrazitim veseljem do dela. Vsako nameravano paritveno kombinacijo mora skrbno načrtovati ter izbrati partnerja, ki bo izboljšal morebitne slabosti v njegovi vzreji. Vzreditelji morajo upoštevati standard kot vodilo glede specifičnih pasemskih značilnosti; vsakemu pretiravanju se naj izogibajo.

Vzreditelj je odgovoren za svoje odločitve; vsaka paritvena kombinacija vpliva na populacijo prinašalcev in gensko bazo v Sloveniji. Vzreditelj se mora tudi sam izobraževati in iskati nova znanja o pasmi ali pasmah, ki jih vzreja.

Vzreditelj je odgovoren za pravilno oskrbo psice-matere in mladičev, njihovo zdravstveno stanje ter socializacijo mladičev.

Vzreditelj je dolžan sporočiti DVKP vsakršno spremembo glede lastništva psa/psice, naslova ipd.

3. člen

Minimalni pogoji za pridobitev vzrejnega dovoljenja

Za pridobitev vzrejnega dovoljenja morajo biti izpolnjeni sledeči pogoji:

- 1.1. rodovnik, priznan s strani članic F.C.I., mora biti vpisan v rodovno knjigo KZS (vpis v SLR ali SPR);
- 1.2. starost najmanj 15 mesecev;

KZS - FCI

KINOLOŠKA ZVEZA SLOVENIJE

- 1.3. ocena zunanosti, pridobljena na telesnem ocenjevanju, ki vključuje izmere in zobovje psa in ostale lastnosti pasme; najnižja starost za oceno zunanosti je 9 mesecev;
- 1.4. pozitivno opravljen VP-P; le-to lahko nadomesti potrdilo o opravljeni lovski preizkušnji (PNZ, LP-P, TP-P, VUT-P in ostale preizkušnje, ki vključujejo prinašanje in iskanje fazana, zajca in iz vode race).
Psi/psice ki so v lasti slovenskih rezidentov in vpisani v slovensko rodovno knjigo, morajo imeti preizkušnje opravljene v Sloveniji; psom/psicam, ki so bili pripeljani iz tujine in že imajo opravljene preizkušnje, le-te na osnovi strokovnega pregleda DVKP nostrificira KZS;
- 1.5. slikanje kolkov in kolcev v starosti najmanj 12 mesecev pri inštitutih in na klinikah, ki imajo koncesijo pristojnega državnega organa;
- 1.6. genski test PRA za pasme, za katere genski test za PRA obstaja (priloga: genski testi za PRA po pasmah). Potomci iz kombinacije, pri kateri imata oba starša opravljen genski test ter izvid N/N, so zdravi po starših in jih ni potrebno več testirati. V tem primeru mora vzreditelj predložiti dokumentacijo za starševski par oz. za pse/psice, ki so bili testirani v prejšnjih rodovih; potomcem iz kombinacije N/N in E/E ni potrebno opravljati genskega testa;
- 1.7. klinični pregled oči na katarakto, ki mora biti opravljen pred nameravano paritvijo, pri čemer izvid ne sme biti starejši od 24 mesecev.
- 1.8. Kodrasti prinašalec in labrador: obvezen genski test za EIC; ostale pasme: priporočljivo testiranje za EIC; potomci iz kombinacije, pri kateri imata oba starša opravljen genski test ter izvid N/N, so zdravi po starših in jih ni potrebno več testirati. Potomcem iz kombinacije N/N in E/E ni potrebno opravljati genskega testa;
- 1.9. Gladkodlaki prinašalec: obvezen pregled gonioskopija v okviru letnega pregled oči
- 1.10. Novoškotski prinašalec: obvezen genski test na CEA (Collie eye anomaly);
- 1.11. najnižja starost plemenke za prvo leglo: 18 mesecev (velja dan paritve);
- 1.12. najvišja starost plemenke za zadnje leglo: 8 let (velja dan paritve);
- 1.13. priporočljiva najvišja starost plemenke za prvo leglo: 5 let (velja dan paritve);
- 1.14. plemenjak lahko pari po opravljenem vzrejnem pregledu;

4. člen

Vzrejni pregled

- 1.1. Vzrejni pregled, v okviru katerega je lahko tudi telesno ocenjevanje, organizira DVKP enkrat ali dvakrat letno.
- 1.2. Za udeležbo na vzrejnem pregledu se morajo udeleženci predhodno prijaviti ter prijavi priložiti fotokopijo vseh dokumentov, ki so navedeni v razpisu.
- 1.3. Lastnik mora na vzrejnem pregledu predložiti originale vseh zahtevanih dokumentov.
- 1.4. Na vzrejnih pregledih DVKP oceni zunanost in značaj psov ter morebitna odstopanja od standardov po posameznih pasmah; pri tem ni v ničemer vezana na predhodne telesne ocene psa.
- 1.5. Vzrejna dovoljenja psom in psicam podeljuje DVKP na podlagi opravljenega vzrejnega pregleda in določenega vzrejnega opisa.
- 1.6. Obdobje med dvema zaporednima kotitvama pri isti samici mora biti v skladu s PSD oz. Pravilnikom o zaščiti hišnih živali.
- 1.7. Izredni vzrejni pregled se lahko opravi le izjemoma in sicer ob predhodni odobritvi DVKP ter v skladu z določili PSD KZS.

5. člen

Določanje vzrejne vrednosti, vzrejna dovoljenja

Po vzrejnem pregledu in preučitvi dokumentacije strokovni organ najkasneje v 30 dneh izda vzrejna dovoljenja/knjižice psom in psicam, ki so uspešno opravili vzrejni pregled, pri čemer jih razvrsti v sledeče razrede:

III. ZUNANJOST, ZDRAVSTVENI REZULTATI IN ZNAČAJ:

Strokovna komisija ob dodelitvi vzrejnega razreda upošteva standard, značaj in vse zdravstvene izvide; v preglednici so navedeni minimalni pogoji za doseg vzrejnega razreda.

Vzrejni razred	TO	Kolki	Komolci	Opombe
III.	dobro	C	Lahko (1)	Partnerja odobri vzrejna komisija. Izrecne prepovedi so zapisane v vzrejni knjižici. Vzrejno dovoljenje velja za eno leglo oz. dva skoka.
II.	prav dobro	A ali B	BP (O)	Vzrejno dovoljenje je trajno.
I.	odlično	A ali B	BP (O)	Vzrejno dovoljenje je trajno.

IV. DELO:

Pse se razvršča po ocenah, doseženih po pravilniku za določeno vrsto dela (npr. I-PNZ, II-PNZ ali I-VPP, II VPP, I-TP-P, II-TPP itd).

6. člen

Vse izjeme obravnava strokovna komisija za vzrejo na podlagi utemeljene pisne vloge vzreditelja.

7. člen

Nepriimernost za vzrejo

- 1.1. netipičnost glede na zahteve standarda;
- 1.2. diskvalifikacijske hibe po standardu za posamezno pasmo;
- 1.3. stopnja kolčne displazije D ali slabše;
- 1.4. stopnja komolčne displazije 2 ali slabše;
- 1.5. ugotovljena dedna bolezen oči;
- 1.6. pse/psice, ki so dokazani nosilci težjih dednih hib, lahko vzrejna komisija naknadno izloči iz vzreje; v primeru utemeljenega suma, da je kateri od prednikov nosilec genske bolezni, lahko DVKP od vzreditelja oz. lastnika plemenjaka zahteva naknadno opravljanje določenega testa ter se na podlagi rezultata odloči za ohranitev oz. odvzem vzrejnega dovoljenja;

8. člen

Paritvene kombinacije

- 1.1 Genski test PRA in EIC: pes/psica, ki je prenašalec (N/PRA oz. EIC), se lahko pari le s partnerjem, ki je zdrav (N/N). Psi/psice, za katere se ugotovi, da so prizadeti (EIC/EIC), iz vzreje niso izločeni, dokler se pri njih ne ugotovi klinična oboletost, in se lahko pariyo z genetsko zdravimi psi (N/N).
- 1.2 Manjkajoči zobje: ugriz mora biti popoln škarjast, ne sme manjkati incisiv, canin ali molar. Nepopolno število premolarjev je pri pasmah Labradorci, Zlati prinašalec, Gladkodlaki prinašalec, Prinašalec zaliva Chesapeake in Kodrasti prinašalec dopustno v sledečih primerih:
  - pes/psica z več kot 4 manjkajočimi premolarji se lahko pari le s partnerjem, ki ima polnoštevilno zobovje.
- 1.3 Displazija kolkov: psi/psice s kolčno displazijo C/C se lahko pariyo s partnerjem, ki ima stopnjo A/A ali A/B (B/A).
- 1.4 Displazija komolcev: Psi/psice s komolčno displazijo 0/1 (1/0) ali 1/1 se lahko pariyo s partnerjem, ki ima stopnjo 0/0.

9. člen

Uporaba plemenjakov iz tujine

V primeru, ko lastnik plemenke opravi paritev v tujini, mora ob prijavi paritve priložiti fotokopijo rodovnika plemenjaka ter rezultate slikanja kolkov, komolcev, rezultate genskih testov, predpisanih za svojo pasmo in določila matične države lastnika plemenjaka.

V. KONČNE DOLOČBE

Neupoštevanje določil iz tega pravilnika se obravnava v skladu s strokovnimi pravilniki KZS. Pravilnik razlaga DVKP; spremembe in dopolnitve se sprejemajo na enak način kot sam pravilnik.

Pravilnik je bil sprejet na Delnem zboru sodnikov za prinašalce dne 21.03.2016. Komisija za strokovna vprašanja KZS ga je potrdila s sklepom št. 8/9.2-2016 dne 23.6.2016

PRILOGA 1: Obvezni genetski testi po pasmah

PASMA	PRA (Progressive retinal atrophy)	EIC (Exercise induced collapse)	CEA (Collie eye anomaly)
CBR	DA	NE	NE
CCR	DA	DA	NE
FCR	NE	NE	NE
GR	DA	NE	NE
LR	DA	DA	NE
NSDTR	DA	NE	DA

PRILOGA 2: Informacija o nekaterih dedno prenosljivih boleznih, za katere obstajajo genetski (2016) in klinični testi, ter druge okrajšave, pomembne za vzrejni pregled pasem prinašalcev

HD	HIP DYSLPASIA / DISPLAZIJA KOLKOV
ED	ELBOW DYSPLASIA / DISPLAZIJA KOMOLCEV
KAT	KATARAKTA / SIVA MRENA
GONIO	EARLY DETECTION OF GLAUCOMA / POVIŠAN OČESNI PRITISK
RD/OSD	OCULO SKELETAL DYSPLASIA / DISPLAZIJA MREŽNICE IN SKELETNE SPREMEMBE LR
PRA	prcd-PRA / NAPREDUJOČA ATROFIJA MREŽNICE CBR, GR, LR, NSDTR
GR-PRA1	PROGRESSIVE RETINAL ATROPHY / NAPREDUJOČA ATROFIJA MREŽNICE GR
CEA	COLLIE EYE ANOMALY / ANOMALIJA OČI (ŽILNICE) PRI KOLIJIH NSDTR
EIC	EXERCISE INDUCED COLLAPSE / PREOBREMENITVENI KOLAPS LR, CBR, CCR
HNPk	HEREDITARY NASAL PARAKERATOSIS / KRONIČNO VNETHJE KOŽE NA NOSU LR
CNM	CENTRONUCLEAR MYOPATHY (HMLR) / DEDNA MIOPATIJA LR
SD2	SKELETAL DYSPLASIA 2 (DWARFISM) / ENAKOMERNA PRITLIKAVOST NOG LR
ACHR	ACHROMATOPSIA TYPE 1 / DNEVNA SLEPOTA LR
NARC	NARCOLEPSY / NARKOLEPSIJA (MOTNJE BUDNOSTI - SPANJA) LR
ICT-A	CONGENITAL ICTHYOSIS / PRIROJENA IHTIOZA GR
MD	MUSCLE DYSTROPHY / MIŠIČNA DISTROFIJA GR
GSDIIIa	GLYCOGEN STORAGE DISEASE / BOLEZEN SHRANJEVANJA GLIKOGENA CCR
HUU	HYPERURICOSURIA / PREKOMERNO IZLOČANJE SEČNE KISLINE
COI	COEFFICIENT OF INBREEDING / KOEFICIENT KRIŽANJA V SORODSTVU